

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правова охорона земель України
Викладач (-і)	Вівчаренко О. А., д.ю.н., проф. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-11
Е-mail викладача	oleh.vivcharenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Україна історично вважається агропромисловою державою, склад земель якої характеризується багатим, порівняно з іншими державами Європи, різноманіттям та родючістю ґрунтів. У сучасних умовах, коли в багатьох країнах світу відчувається нестача харчів, значення українських чорноземів невинно зростає. Україна має унікальну можливість стати світовим експортером сільськогосподарської продукції. Для реалізації такої можливості якісний стан земельних ресурсів має підтримуватись на належному для даного природного ресурсу рівні. Проте, через неналежну увагу екологічному аспекту функціонального призначення землі в житті людини, а подекуди й пряме ігнорування його на різних рівнях державної діяльності, негативні наслідки дуже швидко далися взнаки (деградація, зниження родючості ґрунтів, підвищення їх радіоактивності з усіма іншими негативними наслідками, що слідує із цього). Основним завданням правової охорони земель є забезпечення збереження та відтворення земельних ресурсів, екологічної цінності природних і набутих якостей землі.</p> <p>Правова охорона земель України є одним з інститутів земельного права України.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Правова охорона земель України» є земельне законодавство, що стосується державних гарантій земельних прав і свобод громадян, правового регулювання впливу господарської та іншої діяльності на стан земель.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Правова охорона земель України» є з'ясування особливостей правової охорони земель в Україні, а саме: складових змісту охорони земель; системи заходів у галузі охорони земель; управлінської діяльності в сфері охорони земель; міжнародно-правових вимог щодо охорони земель.</p> <p><u>Основними завданнями</u> вивчення дисципліни «Правова охорона земель» є знання основних нормативно-правових актів земельного законодавства та застосування навичок та знань, набутих при вивченні теоретичного матеріалу, до конкретних питань практичної діяльності.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u>	

- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;
- навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;
- знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність скеровувати зусилля, поєднувати результати різних досліджень та аналізу.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення європейського та національного законодавства, що регулює земельно-правові відносини;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах земельного права, питаннях нормотворення та правозастосування у земельно-правових відносинах;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти екологічного, земельного, адміністративного законодавства у земельно-охоронних відносинах;
- здатність кваліфікованого системного тлумачення відповідних актів;
- здатність приймати обґрунтовані та ефективні рішення у сфері охорони земель.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

- підходів, методів, прийомів та принципів дослідження земельних правовідносин;
- змісту системи заходів у галузі охорони земель;
- державних стандартів і нормативів в галузі охорони земель;
- вимоги до власників і землекористувачів, у тому числі орендарів, земельних ділянок при здійсненні господарської діяльності;
- систему органів управління в галузі охорони земель та їх повноваження.

Вміння:

- вміння формувати пакет документації із землеустрою в галузі охорони земель та аналізувати порядок її погодження і затвердження.
- складати процесуальні документи щодо захисту земельних прав та інтересів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль 1. Генеза інституту правової охорони земель

Тема № 1. Стан та прояви проблематики дослідження правової охорони земель	1	1	4
Тема № 2. Становлення та розвиток інституту правової охорони земель	-	1	4
Тема № 3. Об'єкти правової охорони земель	-	-	2
Тема № 4. Суб'єкти правової охорони земель	1	1	2

Тема № 5. Принципи та засади правової охорони земель	1	1	2
Модуль 2. Механізм правової охорони земель			
Тема № 6. Інститут охорони земель у системі земельного та екологічного права	-	1	4
Тема № 7. Динаміка зміни об'єктивного складу правової охорони земель	1	2	2
Модуль 3. Загроза як елемент у системі правової охорони земель в Україні			
Тема № 8. Правове регулювання забезпечення безпеки у сфері земельних відносин в Україні	1	2	4
Тема № 9. Поняття, зміст та види загроз земельним ресурсам України	-	-	4
Тема № 10. Підстави та умови правової охорони земель	1	1	2
Модуль 4. Функції інституту правової охорони земель			
Тема № 11. Регулююча функція охорони земель	-	-	2
Тема № 12. Стимулююча функція охорони земель	-	-	2
Тема № 13. Контролююча функція охорони земель	1	1	2
Тема № 14. Примусово запобіжна функція охорони земель	-	1	2
Модуль 5. Міжнародно – правові вимоги (стандарти) щодо охорони земель			
Тема № 15. Закон України «Про міжнародні договори»	1	1	2
Тема № 16. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище	1	1	2
Тема № 17. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини	-	-	2
Тема № 18. Всесвітня стратегія збереження біологічного різноманіття	-	-	2
Тема № 19. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки	1	1	2
Модуль 6. Подолання прогалін та усунення колізій у земельному законодавстві України			
Тема № 20. Прогалини у сучасному земельному законодавстві України	-	-	4
Тема № 21. Колізії у земельному законодавстві України	1	1	4
Тема № 22. Механізм подолання прогалін у земельному законодавстві України.	1	2	4
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (з наступними змінами) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf</i>		

Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u>. Робота виконується на 8 семінарському занятті.</p> <p>На контрольну вноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 5 балів, 5 тестових запитань (по 2 бали). Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/</i></p>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<p><u>Підсумковий контроль</u> – екзамен у письмовій формі.</p> <p>На екзамен вноситься 2 описових питання (по 15 балів), 4 тестових завдань (по 5 балів).</p> <p>Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Вівчаренко О.А. Правова охорона земель в Україні. К.: Юрінком Інтер, 2010
2. Земельне право: підручник За ред. М. В. Шульги. Х.: Право, 2014.
3. Земельний кодекс України з постатейними матеріалами: зб. нормат. Актів. / Уклад. Д. В. Ковальський, Л. О. Панькова. К.: Юрінком Інтер, 2007.
4. Законодавство України про землю: нормативно-правове регулювання. / Упоряд. О. М. Роїна. К.: КНТ, 2006.
5. Мірошниченко А. М., Марусенко Р. І. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України. К.: Правова єдність, 2009.
6. Андрейцев В.І. Земельне право і законодавство суверенної України: актуальні проблеми практичної теорії. К.: Знання, 2005.
7. Землекористування: сучасність та перспективи. / Авт.-упоряд. Артеменков В.П., Врублевський О.С. К.: Інститут громадянського суспільства: ТОВ"ІКЦ"Леста", 2005.
8. Земельне право України: підручник. / За ред. О. О. Погрібного, І. І. Каракаша. К.: Істина, 2003.
9. Возняк Р. П., Ступень М. Г., Падляк І. М. Земельно-правовий процес: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2007.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Вівчаренко О. А. Правова охорона земель України: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 21 с.
2. Вівчаренко О. А. Правова охорона земель України: методичні вказівки і завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 12 с.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/>

д.ю.н. О. А. Вівчаренко